

Viite

Valtiovarainministerien epävirallinen (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023 sekä Euroryhmän kokous 28.4.2023, Tukholma

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Annika Saarikko ja alivaltiosihteeri Leena Mörttinen.

Epävirallisessa kokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Tiivistelmä

Valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien yhteisessä työistunnossa käsitellään Euroopan tulevan kasvun rahoitusta. Aihe liittyy Euroopan pääomamarkkinaunionin kehitykseen, yritysrahoituksen saatavuuteen sekä digitalisaation ja vihreän siirtymän rahoitukseen. Aiheesta alustaa SEB-pankin hallituksen puheenjohtaja Marcus Wallenberg. Suomi kannattaa yleisellä tasolla pääomamarkkinaunionin syventämistä kohti yhteismarkkinaa ja pitää tätä tarpeellisena esillä olevien aiheiden kannalta.

Valtiovarainministerit keskustelevat lauantaina finanssipolitiikan vakaudesta pitkällä aikavälillä sekä kestävästä julkisesta taloudesta. Pääaiheita keskustelussa ovat korkotason pitkän aikavälin kehityksen vaikutus, harkinnanvaraisen finanssipolitiikan ja automaattisten vakauttajien suhde sekä talouskasvuun kannustavat rakenteelliset uudistukset ja niiden suhde finanssipolitiikan harjoittamiseen. Aiheesta alustaa ajatuspaja Bruegelin johtaja Jeromin Zettelmeyer. Suomi ottaa asian tiedoksi.

Viimeisessä työistunnossa ministerien on tarkoitus keskustella Ukrainan jälleenrakentamisesta ja tuen koordinoinnista. Aiheesta alustaa Tukholman siirtymätalouksien instituutin johtaja Torbjörn Becker. Suomi pitää tärkeänä, että EU:lla on yhteistyössä kumppaneiden, ja erityisesti G7-maiden kanssa, keskeinen rooli Ukrainan tukemisessa niin sen välittömissä rahoitustarpeissa kuin demokraattisen Ukrainan jälleenrakentamisessa.

Muut asiat

Lounaalla ministerit keskustelevat jäsenvaltioiden kansallisista kokemuksista korkean inflaation vaikutusten lieventämiseksi kotitalouksille ja yrityksille sekä tulevista politiikkatoimista.

Euroryhmä 28.4.

Euroryhmän laajennetun kokoonpanon keskustelun aiheena on pankkiunionin tilannekatsaus ja pankkialan kehityskulut, maaliskuun eurohuippukokouksen seuranta sekä kansainvälisten kokousten valmistelu ja seuranta.

Asialista:

Työistunto I (pe)

- Euroopan tulevan kasvun rahoitus **s. 4**

Työistunnot II-III (la)

- Finanssipolitiikan vakaus pitkällä aikavälillä ja kestävä julkinen talous **s. 7**

- Ukrainan jälleenrakennus ja tuen koordinointi **s. 10**

Perjantai 28.4.

09:00 Euroryhmän laajennettu kokoonpano **s. 14**

12:30 Työlounas (ministerit)

15:00 I työistunto (keskuspankkien pääjohtajat mukana)

Lauantai 29.4.

09:00 II työistunto

10:40 III työistunto

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/330/2023-VM-18

Kirppu Paula

18.4.2023

Valtiovarainministerien epävirallinen (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023, Tukholma; Työistunto I: Euroopan tulevan kasvun rahoitus

Kokous

Epävirallinen valtiovarainministerien (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien yhteisessä työistunnossa käsitellään Euroopan tulevaisuuden kasvun rahoitusta. Aihe liittyy Euroopan pääomamarkkinaunionin kehitykseen ja yritysrahoituksen saatavuuteen sekä digitalisaation ja vihreän siirtymän rahoitukseen. Alustajana toimii SEB-pankin (Skandinaviska Enskilda Banken) hallituksen puheenjohtaja Marcus Wallenberg.

Epävirallisessa valtiovarainministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Suomen kanta pääomamarkkinaunioniin on määritelty E-selvityksessä (E141/2020 vp).

Suomi kannattaa yleisellä tasolla pääomamarkkinaunionin syventämistä kohti yhtenäismarkkinaa.

Suomi yhtyy komission perusteluihin pääomamarkkinaunionin tarpeellisuudesta talouden elpymisen, vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen sekä yritysten rahoitustarpeisiin vastaamiseksi sekä osallistavan ja kilpailukykyisen EU:n rahoitusmarkkinan luomiseksi.

Suomi korostaa, että pääomamarkkinaunionin päätavoitteena tulee olla tehokkaan ja likvidin rahoitusmarkkinan varmistaminen, jossa markkinariskit on oikein hinnoiteltu ja sijoittajan vastuu osaltaan toteutuu.

Pääasiallinen sisältö

Ruotsi nostaa puheenjohtajamaana valtiovarainministerien keskusteluun Euroopan talouskasvun rahoituksen tulevaisuuden. Keskustelun taustana toimii puheenjohtajan taustamuistio sekä huhtikuussa 2023 valmistunut selvitys varhaisen vaiheen rahoituksen saatavuudesta EU:ssa. Selvityksen mukaan EU:n pääomamarkkinat ovat edelleen

alikehittyneet, vaikkakin ero Yhdysvaltoihin on kaventunut. EU:n osuus globaaleista pääomamarkkinoista on puolittunut viimeisten 15 vuoden aikana.

EU:n sisällä pääomamarkkinat eroavat toisistaan ja ovat keskittyneet erityisesti Saksaan, Ranskaan ja Ruotsiin. Varhaisen vaiheen sijoitukset ovat kasvaneet hyvin EU:n alueella, mutta silti kasvupotentiaalia olisi vielä valtavasti. Jotta rahoitustarpeisiin pystytään muuttuneessa taloustilanteessa, korkean inflaation ja nousevien korkojen markkinassa vastaamaan, tarvitaan selvityksen mukaan EU-tason toimia esteiden poistamiseen ja kansallisia toimia. Innovatiiviset yhtiöt kukoistavat hyvin kehittyneissä talouden ekosysteemeissä, jotka kannustavat ja houkuttelevat parhaita kykyjä.

Selvitykseen sisältyy erilaisia tilastoja varhaisen vaiheen rahoituksen järjestelyistä. Siinä esitetään vertailua eri EU-jäsenvaltioiden sekä Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian välillä. Tässä investointiaktiivisuutta suhteessa bkt:hen koskevassa vertailussa Viro menestyy parhaiten, mutta myös Suomi menestyy paremmin kuin EU:n jäsenvaltiot keskimäärin. Suomi sijoittuu varhaisen vaiheen rahoitusvaihtoehtoverailussa parhaimpaan neljännekseen yhdessä Viron, Ruotsin, Iso-Britannian, Luxemburgin, Saksan ja Kroatian kanssa.

Ruotsi esittää keskustelun pohjaksi kolme kysymystä:

1. Onko kuluneen vuosikymmenen kasvu ollut seurausta lähinnä EU:n pääomamarkkinan rakenteellisista uudistuksista vai mahdollistavasta rahapolitiikasta. Mitkä ovat innovatiivisten yritysten rahoitusmahdollisuudet kiristyneessä rahoitusmarkkinatilanteessa.
2. Mihin tulisi keskittää ponnistelut, jotta yksityistä pääomaa saadaan innovatiivisiin yhtiöihin kasvun ja työpaikkojen edistämiseksi.
3. Mitä EU voi tehdä globaalin pääoman houkuttelemiseksi tulevan kasvun edistämiseen. Kuinka tässä tasapainotetaan tarve strategisen autonomian säilyttämisen ja avoimen talouden välillä?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 25.-27.4.2023

Eduskuntakäsittely

Suuren valiokunnan kirjallinen menettely 26.4.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio julkaisi 24.9.2020 uudistetun toimintasuunnitelmansa pääomamarkkinaunionin edistämiseksi.

Neuvosto hyväksyi komission suunnitelman ja vahvisti päätelmänsä toimintasuunnitelmasta joulukuussa 2020.

Neuvosto julkisti päätelmät EU:n talous- ja rahoitusjärjestelmän strategisesta riippumattomuudesta: Vuosi komission tiedonannon jälkeen (6301/2022). Päätelmissä todetaan neuvoston kantana muun muassa, että EU:n rahoitusalan ja kaikkien sen asiaan kuuluvien osatekijöiden on hyödynnettävä täysimääräisesti EU:n sisämarkkinoiden laajuuden ja syvyyden tarjoama potentiaali; erityisesti niiden olisi tarjottava tehokkaasti rahoitusta ja palveluja taloudelle, myös start-up- ja pk-yrityksille, kyettävä sietämään riittävästi rahoitusosalta tai sen ulkopuolelta tulevia häiriöitä ja oltava globaalisti kilpailukykyisiä.

Asiakirjat

Presidency Issues Note for Working Session 1: Financing Europe's Future Growth

(New Financial) Financing Innovation: Early Stage Investment in the EU
Analysis of the size, depth & Growth potential of investment in high potential companies across Europe

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, lainsäädäntöneuvos Paula Kirppu, puh. 02955 30552
paula.kirppu@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/330/2023

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/19/2023-VM-15

Niemeläinen, Julia
Lehtimäki, Jonne

20.4.2023

Valtiovarainministerien epävirallinen (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023, Tukholma; Työistunto II: Finanssipolitiikan vakaus pitkällä aikavälillä ja kestävä julkinen talous

Kokous

Epävirallinen valtiovarainministerien (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Valtiovarainministerien 2. työistunnossa keskustellaan finanssipolitiikan vakaudesta pitkällä aikavälillä ja kestävästä julkisesta taloudesta. Puheenjohtaja on laatinut asiasta keskustelua varten taustamuistion ja kysymyksiä. Keskustelua alustaa Bruegel-ajatuspajan johtaja Jeromin Zettelmeyer.

Epävirallisessa valtiovarainministerien kokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Työistunnossa keskustellaan kolmesta pääaiheesta: korkotason pitkän aikavälin kehityksen vaikutus, harkinnanvaraisen finanssipolitiikan ja automaattisten vakauttajien suhde sekä talouskasvuun kannustavat rakenteelliset uudistukset ja niiden suhde finanssipolitiikan harjoittamiseen.

Korkotason pitkän aikavälin kehityksen vaikutus

Taustamuistiossa todetaan, että korkokehitys on keskeistä finanssipolitiikalle, sillä se vaikuttaa velanhoitoon, julkisen talouden kestävyYTEEN ja finanssipoliittisen vakauttamisen tehokkuuteen. Neutraali korkotaso liittyy tilanteeseen, jossa talous on tasapainossa työllisyyden ja hintavakauden näkökulmasta. Neutraalia korkotasoa ei voida suoraan havaita, mutta se on ollut laskussa yhdessä inflaation kanssa 1980-luvun puolivälistä alkaen johtuen useista säästämisen ja investointien tasapainoon vaikuttavista tekijöistä. Keskeinen kysymys onkin, tuleeko korkojen pidemmän aikavälin laskeva

kehitys jatkumaan tulevaisuudessa, vai onko viimeaikainen korkotason nousu pidempiaikainen ilmiö. Taustamuistion mukaan finanssipolitiikan rooli pitäisi määritellä tilanteen mukaan: jos matalien korkojen aikaan palataan, pitää finanssipolitiikalla olla aktiivisempi rooli talouksissa kysynnän luojana. Jos taas korot pysyvät korkeina pitkään, velanhoitokustannukset ovat suuremmat ja velkakestävyuden merkitys on suurempi, mikä rajoittaa finanssipolitiikan harjoittamista kysynnän vakauttamisen välineenä.

Harkinnanvaraisen finanssipolitiikan ja automaattisten vakauttajien suhde

Viimeaikaisten poikkeuksellisten kriisien seurauksena on tehty useita suuria päätösperäisiä finanssipoliittisia toimia. Päätösperäisten toimien heikkouksiin kuuluu niiden toimeenpanoon liittyvä viive, mikä voi johtaa toimien yli- tai alimitoittamiseen ja nykyisessä toimintaympäristössä inflaation ruokkimiseen. Lisäksi päätösperäiset toimet painottuvat tyypillisesti menopuolelle, ja EU:n jäsenvaltioissa ne ovat usein olleet myötäsuhdanteisia eli voimistaneet talouden suhdannetta.

Automaattiset vakauttajat puolestaan ovat nopea keino vastata suhdannevaihteluihin, sillä ne ovat luonteeltaan väliaikaisia ja siten automaattisesti suhdannetta vaimentavia. Ne voivat kuitenkin joissakin maissa olla liian vahvoja tai heikkoja, ja esimerkiksi stagflaatiotilanteessa (inflaation ja hitaan talouskasvun yhtäaikainen ilmeneminen) kasvattaa kokonaiskysyntää, mikä vaikeuttaa inflaation hallintaa.

Tätä taustaa vasten muistiossa on nostettu esiin puoliautomaattisten vakauttajien käyttö. Niillä tarkoitetaan esimerkiksi vero- tai menotoimia, jotka aktivoituisivat, kun ennalta määritetty työllisyyden tai kasvun raja saavutettaisiin. Tällaisia toimia voisivat olla esimerkiksi lyhennetty työaika, työttömyysturvan korottaminen tai keston pidentäminen, sosiaaliset tulonsiirrot, julkiset infrastruktuuri-investoinnit, määräaikaiset työllistymisohjelmat, ansiotuloveron hyvitys tai välillisten verojen määräaikainen alentaminen.

Taloukasvuun kannustavat rakenteelliset uudistukset ja niiden suhde finanssipolitiikan harjoittamiseen

Taustamuistiossa todetaan, että rakenteellisilla uudistuksilla ja julkisilla investoinneilla on positiivisia vaikutuksia potentiaaliseen taloukasvuun ja sitä kautta julkiseen talouteen. Finanssipolitiikan liikkumavara kasvaa, kun talouskasvun kasvu ylittää korkotason kasvun. Samalla kuitenkin nostetaan esiin taipumus yliarvioida julkisten menojen tuottavuusvaikutus.

Euroopan taloudessa tuottavuuden hidas kasvu on noussut finanssikriisin jälkeen merkittäväksi haasteeksi ja taustamuistiossa nostetaan esiin tarve vauhdittaa investointeja ja tehdä talouskasvua sekä tuottavuutta kasvattavia uudistuksia, jotta mahdollistetaan kaksoissiirtymän sekä energiasiirtymän edistäminen.

Taustamuistio mainitsee aktiivisen finanssipolitiikan mahdollistavan EU:n aseman ylläpitämisen kansainvälisillä markkinoilla, mutta uudistukset vaativat yksityisiä investointeja, niiden rahoituksen varmistamista sekä tukea julkisen sektorin investoinneilta. Käytännössä tämä tarkoittaa kohonneiden velkatasojen tilanteessa julkisen sektorin kulutuksen tehokkuuden kasvattamista mahdollisuuksien mukaan.

Keskustelun taustalla olevat puheenjohtajamaan kysymykset

Mitkä ovat finanssipolitiikan prioriteetit korkean ja matalan korkotason ympäristössä?

Mikä on optimaalinen jako automaattisten (tai puoliautomaattisten) vakauttajien ja päätösperäisen finanssipolitiikan välillä?

Miten jäsenmaiden tulisi mahdollistaa tulevaisuutta ennakoivat julkiset investoinnit tukeakseen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä? Millaisessa asemassa tuottavuutta kasvattavat rakenteelliset uudistukset ovat pyrittäessä kasvattamaan finanssipolitiikan liikkumavaraa?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

Eduskuntakäsittely

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 25.-27.4.
Suuren valiokunnan kirjallinen menettely 26.4.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Presidency Issues Note for Working Session II: A long-term perspective on fiscal stabilization policies and sustainable public finances

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Julia Niemeläinen VM/KO, +358 295 530 043
Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki VM/EUS, +358 295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus:

EU/19/2023

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/22/2023-VM-5

Sihvola Mikko

20.4.2023

Valtiovarainministerien epävirallinen (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023, Tukholma; Työistunto III: Ukrainan jälleenrakennus ja tuen koordinointi

Kokous

Valtiovarainministerien epävirallinen (ECOFIN) kokous 28.-29.4.2023

Eduskuntatunnus

E 70/2022 vp, E 103/2022 vp, E 107/2022 vp, E 143/2022 vp, EJ 11/2022 vp, E 81/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Valtiovarainministerien III työistunnossa on tarkoitus keskustella Ukrainan jälleenrakennuksesta ja tuen koordinaatiosta. Puheenjohtaja on laatinut keskustelua varten taustamuistion ja kysymyksiä. Työistuntoon on kutsuttu vieraaksi Ukrainan valtiovarainministeri Sergii Marchenko ja Kanadan valtiovarainministeri Chrystia Freeland. Tukholman kauppakorkeakoulun alaisen siirtymätalouksiin erikoistuneen Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) -instituutin johtaja Torbjörn Becker on työistunnon vieraspuhujana.

Epävirallisessa valtiovarainministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Suomen kantoja on määritetty Ukrainan rahoitustukeen mm. valtioneuvoston selvityksissä E 70/2022 vp, E 103/2022 vp, E 107/2022 vp., E 143/2022 vp ja EJ 11/2022 vp. sekä Ukrainan EU-lähentymiseen mm. selvityksessä E 81/2022 vp.

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Ukrainan humanitaarinen tilanne ja välittömät tukitarpeet ovat suuret, ja pitkäjänteiseen avun tarpeeseen tulee varautua. Suomi pitää tärkeänä, että EU:lla on yhteistyössä kumppaneiden, ja erityisesti G7-maiden kanssa, keskeinen rooli Ukrainan tukemisessa niin sen välittömissä rahoitustarpeissa kuin demokraattisen Ukrainan jälleenrakentamisessa.

Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennusta tuetaan laajalla kansainvälisellä tuella. EU- ja kansainvälisten rahoituslaitosten sekä kolmansien valtioiden osallistuminen jälleenrakennuksen rahoittamiseen on tärkeää. Toiminnassa tulisi myös varmistaa toimiva

koordinaatio keskeisten kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa. Suomi korostaa myös yksityisen sektorin osallistumista Ukrainan jälleenrakennukseen.

Suomi pitää tärkeänä, että Ukrainan jälleenrakennuksen tukeminen yhdistetään Ukrainan EU-lähentymiseen ja Ukrainan EU-Ukraina -assosiaatiosopimuksessa tekemiin sitoumuksiin uudistuksista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oikeusvaltiorakenteiden, hyvän hallinnon ja korruption vastaisten toimien vahvistamiseen.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajan keskustelua varten laatimassa taustamuistiossa korostetaan, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheuttaa valtavaa inhimillistä kärsimystä ja laaja tuhoa Ukrainan taloudelle ja infrastruktuurille. Sotilas- ja siviiliuhrien määrä kasvaa ja miljoonat ovat joutuneet jättämään kotinsa. Köyhyydessä elävien määrä on viisinkertaistunut vuodessa ja yli 8 miljoonaa ukrainalaista elää nyt köyhyydessä. Samanaikaisesti Ukrainan talous on romahtanut tuotantokapasiteetin, maatalousmaan ja infrastruktuurin tuhoutumisen sekä työvoiman tarjonnan vähenemisen myötä. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) arvioi Ukrainan talouden supistuneen 30 prosenttia ja inflaation nousseen 26 prosenttiin vuonna 2022. Vuodelle 2023 IMF ennustaa yhden prosentin kasvua ja ennusteen alasuuntaiset riskit ovat suuria.

Venäjän hyökkäyssodan seurauksena Ukrainan rahoitustarpeet lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ovat merkittävät. IMF arvioi Ukrainan julkisen talouden rahoitusvajeen olevan yli 30 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuonna 2024. Lisäksi jälleenrakennusvaiheen pitkän aikavälin rahoitustarpeet ovat mittavia ja ulottuvat muuhunkin kuin aineellisen omaisuuden jälleenrakentamiseen. Maailmanpankki, Euroopan komissio, Yhdistyneet kansakunnat ja Ukrainan valtio arvioivat 24. helmikuuta 2023 mennessä Ukrainan seuraavan vuosikymmenen jälleenrakennus- ja elpymistarpeiden hinnaksi 411 miljardia dollaria. Jälleenrakennuksen todellisia kustannuksia on kuitenkin erittäin vaikea arvioida sodan jatkuessa.

Ukraina on vastaanottanut laajaa taloudellista tukea kahden- ja monenvälisiltä avunantajilta ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta. Taustamuistiossa todetaan, ettei julkinen rahoitus yksinään riitä ja on tärkeää mobilisoida Euroopan yksityistä pääomaa ja yksityisen sektorin investointeja Ukrainan tueksi. On tärkeää jatkaa keskustelua Venäjän saattamisesta korvausvastuuseen hyökkäyssodan aiheuttamista vahingoista sekä selvitystyötä Venäjän jäädytettyjen varojen käyttämisestä Ukrainan tukemiseen ja jälleenrakennukseen oikeudellisesti kestäväällä tavalla.

Ukraina-tuen koordinaatio on tärkeää tehokkuuden varmistamiseksi ja Ukrainan hallinnollisen taakan keventämiseksi. Monenvälisten järjestöjen ja kansainvälisten rahoituslaitosten toimissa on vältettävä päällekkäisyyksiä ja on ratkaisevan tärkeää, että toimijat toimivat suhteellisen etunsa ja mandaattinsa mukaisesti. G7-ryhmän tammikuussa 2023 käynnistämän lahjoittajamaiden koordinaatioalustan (Multi-agency Donor Coordination Platform) rooli on keskeinen. Alustan toiminta on käynnissä ja se tuo yhteen merkittäviä lahjoittajia, kuten G7-maat, EU:n, kansainväliset rahoituslaitokset (mm. EBRD, EIB, IMF, Maailmanpankki) ja Ukrainan viranomaiset sekä lyhyen (ml. makrotalousapu) että pitkän aikavälin tuen (ml. jälleenrakennus) koordinaatiota ja yhteensovittamista varten. Koordinaatioalustan tehtävänä on varmistaa tuen läpinäkyvyys, koherenttius ja vastuullisuus. EU-neuvoston ad hoc -työryhmä Ad Hoc Working Party on the Multi-agency Donor Coordination Platform käsittelee koordinaatioalustan kokousten valmistelua EU:ssa. Lisäksi EU-neuvoston ad hoc -työryhmä Ad Hoc Working Party on Frozen and Immobilised Assets tulee myös olemaan tärkeä keskustelualusta kollektiivisten tukitoimien edistämiseksi.

Ukrainan jälleerakennuksen on määrä kulkea käsi kädessä Ukrainan EU-lähentymisen kanssa. Ukrainalle myönnettiin kesäkuussa 2022 ehdokasmaa-asema oletuksella, että Ukraina toteuttaa keskeisiä uudistuksia. Ukrainan edistymistä EU-lähentymiseen liittyvien kriteerien täyttämässä tullaan tarkastelemaan vuosittain komission laajentumispaketin yhteydessä. EU:n ja Ukrainan suhteet perustuvat laajaan assosiaatiosopimukseen, jossa Ukraina on sitoutunut laajoihin uudistuksiin.

Iso-Britannia järjestää 21.–22.6.2023 Lontoossa kansainvälisen Ukrainan jälleerakennuskonferenssin.

Vuoden 2022 helmikuun jälkeen Suomi on osoittanut Ukrainaan yli miljardin euron arvosta tukea, josta huomattava osa on puolustusmateriaalitukea. Suomi on myös osoittanut Ukrainaan humanitaarista apua ja kehitysyhteistyötukea.

Puheenjohtajan keskustelua varten valmistelemat kysymykset ovat: Kuinka EU voi yhdessä kansainvälisen yhteisön kuuluvien sidosryhmien kanssa varmistaa Ukrainalle annettavan taloudellisen tuen tehokkaan ja tuloksellisen koordinoinnin? Miten akuutin likviditeettirahoituksen tarve tulisi sovittaa yhteen pidemmän aikavälin ponnistelujen kanssa, kuten Ukrainan jälleerakennuksen suunnittelun ja siirtymisen pidemmän aikavälin rahoitustukeen, jonka tavoitteena on turvata Ukrainan tie EU-jäsenyyteen?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 25.-27.4.2023

Eduskuntakäsittely

Suuren valiokunnan kirjallinen menettely 26.4.2023

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Presidency Issues Note for Working Session III: Ukraine Reconstruction and Coordination of Support.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR, Erityisasiantuntija Mikko Sihvola, 02955 30303
VM/KVR, Finanssineuvos Minna Nikitin, 02955 30490
VM/KVR, Finanssineuvos Minna Aaltonen, 02955 30325
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/22/2023

21.4.2023

Euroryhmän kokous, laajennettu kokoonpano 28.4.2023

Euroryhmän laajennetun kokoonpanon kokouksessa 28.4.2023 käsitellään alustavan asialistan mukaan seuraavia asioita:

1. Pankkiunionin tilannekatsaus ja pankkialan kehityskulut

Asiakohdassa tarkastellaan makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitystä, pankkisektorin kehitystä ja pankkiunionin tämänhetkistä tilannetta. Edellisen kerran tilannekatsaus pankkiunionista pidettiin 5.12.2022. Keskeisimpänä viimeaikaisena askeleena pankkiunionin kehittämiseksi komissio antoi 18.4.2023 lainsäädäntöehdotuksen pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelyn uudistamiseksi. Tämä vastaa euroryhmän 16.6.2022 antamaa julkilausumaa siitä, että pankkiunionia tulisi syventää ensisijaisesti kehittämällä tätä sääntelyä. Komission lainsäädäntöehdotus esitellään varsinaisesti ECOFIN-neuvostossa 16.5. Euroryhmän kokouksessa ei ole tarkoitus käydä lainsäädäntöneuvotteluita komission ehdotuksesta.

Ehdotuksesta keskustellaan osana laajempaa pankkiunionin tilannekuvaa. Ehdotuksessa esitetään mm. talletussuojarahastojen käytön laajentamista kriisinratkaisumenettelyissä. Komission mukaan ehdotuksella pyritään siihen, että entistä useampi pieni tai keskisuuri pankki hoidettaisiin ongelmatilanteessa kriisinratkaisumenettelyssä maksukyvyttömyysmenettelyjen sijaan.

Pankkiunionin muita osia, joista aiemmin on pyritty sopimaan mm. tiekarttaa, ovat yhteinen talletussuoja, valtiolainojen vakavaraisuuskohtelu ja rajat ylittävän pankkitoiminnan edistäminen. Euroryhmän kokouksessa ei pyritä tiekartan valmisteluun, mutta keskustelussa tai myöhemmissä keskusteluissa voi nousta esiin yhteisen talletussuojan neuvottelujen uudelleenkäynnistäminen.

2. Maaliskuun eurohuippukokouksen jälkibrief

Asiakohdassa kuullaan maaliskuun eurohuippukokouksen lopputulemista ja euroryhmän puheenjohtajan suunnitelmista pääomamarkkinaunionia koskevan tulevan työn järjestämisestä. Julkilausumassa tuodaan esille rahoitusmarkkinoiden tärkeä rooli kestävien investointien houkuttelemisessa, innovaatioiden ja työpaikkojen luomisen tukemisessa sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän nopeuttamisessa. Julkilausumassa kehoitetaan tehostamaan pääomamarkkinaunionin edistämiseen pyrkiviä yhteisiä toimia ja jatkamaan toimia pankkiunionin viimeistelemiseksi euroryhmän 16.6.2022 antaman julkilausuman mukaisesti.

Maaliskuun eurohuippukokouksessa keskusteltiin myös talouden ja rahoitusmarkkinoiden tilanteesta. Korkeasta inflaatiosta ja energian hinnoista huolimatta talouden näkymät vuodelle 2023 ovat parempia kuin aiemmin odotettiin. Eurohuippukokouksen julkilausumassa jäsenmaat sitoutuvat talouspolitiikan tiiviiseen koordinointiin talouden resilienssin lisäämiseksi. Lisäksi julkilausumassa todetaan, että talouspolitiikan koordinaatiolla on keskeinen rooli talous- ja rahaliitossa, ja koordinaatiolla tuetaan euron vakautta ja euroalueen talouden kestävyyttä.

3. Kansainväliset kokoukset: kevään IMF-kokousten jälkibrief ja toukokuun G7-kokouksen valmistelu

Kevätkokousten keskeisimmät teemat olivat inflaatio, huolet rahoitusvakaudesta, Venäjän hyökkäyssodan seuraukset, geotaloudellinen fragmentaatio ja vihreä siirtymä. Rahoitusvakaus nousi hintavakauden rinnalle tärkeäksi keskuspankkien politiikkatavoitteeksi. Puheenvuoroissa ja keskusteluissa korostui myös vahva tuki hauraille maille ja sen geopoliittinen ulottuvuus. Monenkeskisen yhteistyön turvaamisen ja fragmentaation torjumisen tärkeyttä alleviivattiin.

G7-huippukokous pidetään Hiroshimassa, Japanissa 19.-21. toukokuuta 2023.

Liitteet
